

komaj vsako drugo leto enega Nemca — nemške okrajne šolske nadzornike, in to ostre, strastne Nemce iz tiste hiše v Ljubljani (realke), ki jo je postavil nemški denarni zavod (Kranjska hranilnica), in v kateri niti za vse slovenske realce ni slovenščina obligaten predmet. Ti nemški inšpektorji: Knappitsch, Proft, Benda, Belar, vsi veliki Nemci in nemškutarji, so dobili tudi mojo šolo in mene v oblast in se z grdenjem mojega postopanja maščevali nad mojimi slovenskimi grehi, kolikor sem jih zakrivil s svojim delovanjem zunaj šole za korist slovenskega naroda. Toda ti nemški mogočnejši mi niso mogli priti do živega, dokler sta bila deželna šolska nadzornika Smolej in Šuman. Pozneje pa se je zgodilo glede moje šole, da so iskali na njej nemških učencev in povpraševali, kako nemške učence slovenščino učim. Drugo delo je bilo, da so mi dali ukor, ker nisem mogel postreči z učenim načrtom naše šole v originalu, ki ga meni ni nihče dal v roke. (Natisniti sem dal pa v 25 letih načrt trikrat po konceptu, ki odgovarja originalu do pičice.) Tretje delo je bilo, da so mene glede metode (a šolo so hvalili) tako počrnili, da je referent (Nemec, hud nemški nacionalec) predlagal moje upokojenje. Moje priporočbe zoper to je sicer ministrstvo odbilo; vključ temu pa nastanejo vprašanja, ki jih utegne upravno sodišče rešiti: Ali je zakonito, da mora iti v pokoj učitelj, ki je dokazal z zdravniškim izpričevalom, da je še zdrav; učitelj, ki se je ponudil (česar mu pa niso ustregli), da gre še enkrat k izpitu? Ali je zakonito, da mu niso odmerili cele pokojnine? Ali je po zakonu, da mu niso osem mesecev šteli za celo leto? Ali je po zakonu, da niso neke stalne remuneracije v poštrev zeli, ko so mu odmerjali pokojnino? Ali niso zakona rušili, ko se je moral poldrugi mesec pred koncem šolskega leta od šole posloviti?

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za konjiški okraj je zborovalo dne 3. maja v Čadramu ob jako izborni udeležbi. — Predsednik pozdravi navzoče, posebno pa g. Ferka, učitelja, gg. Tribnika in Lamuta, oba visokošolca, kot goste. Nato se prečita zapisnik. Tovariša Brumen in Serajnik L. ml. želita, daj bi se predlogi natančneje objavljali, kar se je vzelo na znanje. Kot tretja točka je bilo predavanje tov. Jurka (nadaljevanje). Ko je končal, mu je učiteljstvo burno aplavdiralo in izreklo željo, naj bi priobčil imenovani celo predavanje v kakem listu, kar je predavatelj obljubil. Tudi predavanje tov. Rosensteina (na kaj naj učitelj pazi pri prestopu iz nižjega razreda v višjega), je vsestransko zelo obilo pohvale. Razvila se je o tem predavanju živahna debata. Iz vprašalne skrinjice se je rešilo tudi par vprašanj. Za namestnike delegatov za Zavezino zborovanje so se določili gg. Časl, Čuček, Serajnik Beno. Tov. Pleskovič predlaga, naj se vsi predlogi izroče poročevalcema formulirani in napisani, da se izogne na ta način neljubih pomot. — Prihodnje zborovanje se določi v juliju v Stranich. Nato je predsednik zaključil sejo.

Književnost in umetnost.

Književno naznanilo. Prvi in drugi del svoječasno naznanjene štiridelne pesmarice »Šopek šolskih pesmi z nar. in v narodnem duhu zloženimi napevi« sta dotiskana, in pričnem ju razpošiljati takoj, ko prejmem še tudi II. del omenjene pesmarice od tiskarne. (Prvi del je že v mojih rokah.) Razpošiljanje se bo vršilo po onem redu,

kakor so se mi oglašali naročniki. Prosim torej potrpljenja! Pesmaric se je tiskalo samo 200 izvodov nad številom naročnikov. Kdor se še torej ni oglašil, pa si želi te pesemske zbirke, naj mi to blage volje čim najhitreje sporoči, zakaj brez izrečnega naročila ne nameravam pošiljati zbirke nikomur.

V Središču, dne 20. majnika 1906.

Anton Kosi.

„Zvonček“ št. 6 ima naslednjo vsebino: 1.) Pravljica. Borisov. Pesem. 2.) V slovo. Sokolov. Pesem. 3.) Očetov list. Ivo Trošt. Povest. 4.) Rajske ptice. Lad. Ogorek. Prirodopisni spis s podobo. 5.) O čudnem plesu. Juraj Pangrac. Narodna pripovedka. 6.) O Kristanci, ki je na praznik sv. Marjete spravljala seno. Juraj Pangrac. Narodna pripovedka. 7.) V šolo. E. Gangl. Pesem s podobo. 8.) Moj, moj oče! Andrej Rapè. Povest. 9.) Vesela godba. Podoba. 10.) Težka pot. Kompoljski. Povest. 11.) Igrišče. I. B. Zabavni spis. 12.) Pouk in zabava.

Popotnik. Letnik XXVII. Štev. 5. Dragotin Prišpil nadaljuje svoj temeljiti članek o »Obiteljskih večerih« ter govori v tej številki o načinih stikov med šolo in domom in o tozadevnih pedagoških poizkusih in nasvetih. — Potem čitamo nadaljevanje Heričevega, zadnjič začetega članka »O bistvu, pomenu in važnosti Kernovega določnega glagola«. — Josip Brinar prijavlja konec svoje razprave »O reklih in njih uporabi v šoli«. — Zanimivo je nadaljevanje Kocbekovega in Neratovega poročila »S I. mednarodnega kongresa za šolsko higijeno v Norimberku l. 1904.« — V »Književnem poročilu« je natisnjena ocena »Učnih slik«, ki jih je izdala Slovenska Šolska Matica. — Polne ironije in sarkazma so tri slike, ki jih prijavlja J. R. r pod skupnim naslovom »Iz perspektive«. Zadnja je celo — hud tobak! — »Razgled« je bogato založen. V celoti je tudi ta »Popotnikova« številka lepo izpričevalo trudoljubivosti in temeljitosti sotrudnikov in urednika.

Ljudmila Poljanec: Poezije. Založil L. Schwentner. V Ljubljani 1906. Str. 120. Cena broširani izvod 2 K, po pošti 2 K 10 h, elegantno vezan 3 K, po pošti 3 K 10 h. — O teh lepih »Poezijah« izpregovorimo še obširneje.

Vestnik.

Kako sodi Jaklič o našem delu, smo povedali zadnjič. Danes povemo, kako sodbo goji dalmatinsko učiteljstvo. »Učiteljski Glas«, glasilo »Saveza dalmatinskih učitelja«, priobčuje v zadnji številki to-le kratko notico: »Nama na izgled. Kako čitamo u odličnom »Učiteljskom Tovarišu«, naša slovenska braća, učitelji u Kranjskoj, živo rade i naprednju na korist svoga stališća i naroda. Skoro su imali zbor u Ljubljani, na kojem se odlučeno, da se osnuje »Učiteljsko štamparsko društvo«. Pravila su već pregledana i potvrgjena, te podnešena vlasti na odobrenje. Osim raznih koristnih ustanova, oni imaju još i svoj vlastiti novčani zavod, kao registrovanu zadrugu s ograničenim jamstvom. Do konca mjeseca travnja t. g. promet je Zadruga iznašao u novcu 67.413 K. O ovoj korisnoj ustanovi naše srodne braće i kolega, mi ćemo skoro opširnije progovoriti, eda se njeno blagotvorno djelovanje protegne i na naš kraj.« — Kdor ni popolnoma prevzet od političke strasti, mu ne bo težko uganiti, čigava sodba je prava.

Naši listi. Na »Zavezini« skupščini smo izvedeli, da so naši listi provzročili 2576 K 33 h izgube, tako da je čistega imetja namesto 3997 K 34 h samo 1421 K 1 h. »Popotnik« ima dolga »Zvezni tiskarni« 1030 K 83 h. Pri »Učiteljskem Tovarišu« se je moralo samo za lansko leto odpisati zaradi izgube 2267 K 61 h. Tiska se »Učit. Tov.« v 841 izvodih, a plačujočih naročnikov je le 788. »Popotnik« ima 751 plačujočih naročnikov, a tiska se ga 925 izvodov. »Zvonček« se tiska v 1400 izvodih, med temi je plačujočih naročnikov 1079. Edini ta list je bil aktiven s 727 K 36 h.